

Prakšu ceļvedis
praktikantiem

ESI PĀRLIECINĀTS UN DROŠS
PRAKSES VIETĀ!

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

VET
FOR
EMPLOYMENT
KVALITATĪVA PRAKSE DARBA TIRGUM

LATVIJAS DARBA DEVEJU KONFEDERĀCIJA

Laikā, kad uzņēmumi meklē tādus speciālistus, kuriem ir zināšanas, prasmes un pieredze, prakse jauniešiem dod iespēju mācību laikā iepazīt darba vidi, apgūt praktiskās iemaņas un iegūt pirmo darba pieredzi savā profesijā.

Lai palīdzētu praktikantiem sagatavoties prakses uzsākšanai un veiksmīgi to īstenot, Latvijas darba devēju konfederācija (turpmāk – LDDK) ir izveidojusi šo prakses ceļvedi praktikantam.

TAVI KĀ PRAKTIKANTA IEGUVUMI

- ◆ Prakse veido izpratni par izvēlēto profesiju un sagatavo reāliem darba apstākļiem
- ◆ Tiek iegūtas padziļinātas zināšanas un praktiskas prasmes, kas palīdz mācību pabeigšanā un darba karjeras uzsākšanā
- ◆ Tiek apgūtas prasmes konkrētās profesijas darbiem
- ◆ Tiek iegūta praktiska pieredze un papildinātas teorētiskās zināšanas ne tikai savā profesijā, bet nozarē kopumā
- ◆ Prakses laikā tiek piemērots elastīgs darba grafiks
- ◆ Tiek pilnībā nodrošināti ar individuāliem aizsardzības līdzekļiem
- ◆ Var tikt maksātas stipendijas
- ◆ Var tikt nodrošināts bezmaksas transports un ēdināšana

- ◆ Tiek sniegts atbalsts kvalifikācijas darbu, kursa darbu, bakalaura darbu izstrādei – ir pieejami gan uzņēmuma resursi (tehniskā bāze), kā arī prakses vadītāju konsultācijas un palīdzība
- ◆ Var tikt slēgts darba līgums, ja esi parādījis sevi kā spējīgu un motivētu darbinieku
- ◆ Iegūti vērtīgi profesionālie kontakti

Cenšamies apmācīt praktikantus tā, lai pēc mūsu prakses viņi būtu daudz ko iemācījušies un daudz varētu darīt konkrētajā amatā.

SIA Ūrkla
Confectionery &
Snacks Latvija

Prakses mērķis – lai pēc apmācību pabeigšanas jaunais speciālists būtu spējīgs patstāvīgi turpināt darbu uzņēmumā, veicot profesionālos pienākumus.

SIA Dinex Latvia

VEIKSMĪGAS PRAKSES NOSACĪJUMI

Ko darīt, lai prakse būtu veiksmīga un nodrošinātu ieguvumus gan uzņēmumam, gan praktikantam?

- ◆ Tev jābūt ieinteresētam zināšanu un profesijas apgūvē – ar vēlmi uzņemties pienākumus, iedziļināties uzdotajā darbā, gatavam strādāt patstāvīgi un ar atbildības sajūtu par izpildāmo uzdevumu;
- ◆ Savukārt uzņēmumam jānodrošina darba vieta, atbilstoši darba aizsardzības noteikumiem, apgūstamās profesijas un prakses uzdevumu specifikai, kā arī jānodrošina pieejams un atsaucīgs prakses vadītājs;
- ◆ Jānoslēdz trīspusēja prakses līgums par kopīgu izpratni par mācību prakses organizāciju - laiku, uzdevumu izpildi un katras puses atbildību un tiesībām;
- ◆ Jānodrošina atgriezeniskā saite - Tavas apgūtās prasmes jānovērtē, prakses vadītājam jāsniedz priekšlikumi Tava darba kvalitātes uzlabošanai, kā arī mācību programmas vai prakses regulējošo normatīvo aktu pilnveidošanai.

Prakses laikā audzēkņi padziļināti apgūst praktiskās iemaņas, kas palielina audzēkņu kvalifikācijas līmeni un līdz ar to konkurētspēju darba tirgū pēc mācību beigšanas

SIA R Grupa

Katram studentam ir nodrošināta moderni aprīkota darba vieta prakses laikā, piešķiram brīvpusdienu talonus, un 4. kursa studentiem maksājam darba algas.

AS HansaMatrix

PRAKSES VIETAS ATRAŠANA

1. Prakses vietu uzņēmumā Tev piedāvā izglītības iestāde.

Izglītības iestādēm ir izveidojusies cieša sadarbība ar nozares uzņēmumiem mācību prakšu organizēšanā. Izglītības iestādes ir informētas par uzņēmumu iespējām nodrošināt praksi, atbilstoši konkrētās mācību programmas prakses programmai.

2. Prakses vietu uzņēmumā vari atrast pats, sazinoties ar konkrēto uzņēmumu, vai nozares asociāciju.

Gadījumā, ja uzņēmums nodrošina prakses vietu, uzņēmumam var būt izstrādāti savi noteikumi vai kārtība praktikantu atlasei. Tā var ietvert – interviju pirms prakses, CV, rekomendācijas vai sekmju saraksta u.c. veida informāciju, kas palīdz uzņēmumam novērtēt tavu sagatavotību un motivāciju uzsākt praksi, izvērtēšanu.

3. Prakses vietu vari meklēt, izmantojot portāla www.prakse.lv iespējas.

Tev nepieciešams reģistrēties portālā, norādot, ka esi students. Izveido savu CV. Portālā vari atrast gan prakses iespējas, gan darba piedāvājumus. Papildus vari saņemt jaunumus no portālā reģistrētajiem darba devējiem. Nodrošini atgriezenisko saiti - vērtē un sniedz atsauksmi par savu prakses devēju!

4. Prakses vietas atrašanai vari meklēt palīdzību LDDK.

LDDK īsteno Eiropas Sociālā fonda projektu "Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalība darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos". Sazinies ar prakšu vai darba vidē balstītu apakšprojekta vadītāju, un viņš Tev norādīs, kur Tu varētu atrast atbilstošu prakses vietu. Kontaktinformāciju meklē LDDK mājaslapā sadaļā Projekti pie attiecīgā projekta.

TIESĪBAS UN PIENĀKUMI PRAKSES LAIKĀ

Kad prakses vieta ir izvēlēta, pirmais solis ir trīspusēja līguma par mācību praksi slēgšana. Līgumu paraksti Tu, ja esi pilngadīgs, vai Tavs likumiskais pārstāvis, ja esi nepilngadīgs, uzņēmums (prakses vieta) un izglītības iestāde. Vairumā gadījumu izglītības iestāde sagatavo līgumu par mācību praksi.

TRĪSPUSĒJĀ LĪGUMĀ TIEK IETVERTA INFORMĀCIJA PAR:

- ◆ prakses vietu;
- ◆ prakses ilgumu;
- ◆ prakses uzdevumiem (prakses programma);
- ◆ izglītības iestādes, uzņēmuma un praktikanta tiesībām un pienākumiem;
- ◆ līguma laušanas veidiem.

Ja students izstrādā uzņēmumā uz vietas kvalifikācijas darbu, tad izejvielas, darba materiāli un visi instrumenti tiek piešķirti bez maksas. Mācību laikā tiek iegūtas padziļinātas zināšanas un praktiskas prasmes pārtikas rūpniecībā, kas palīdz studentam mācību pabeigšanā izglītības iestādē un darba karjeras uzsākšanā.

SIA Lāči

Uzņēmums nodrošina studentus ar bezmaksas pusdienām, kā arī ar transportu uz un no prakses vietas. Studentiem neliedzam izmantot laiku un resursus, lai strādātu pie sava prakses vai bakalaura darba izstrādes.

SIA DHL Latvia

LĪGUMĀ TIEK NORĀDĪTI TAVI PIENĀKUMI UN TIESĪBAS PRAKSES LAIKĀ, UN TIE IR:

- ◆ pildīt prakses programmā noteiktos uzdevumus;
- ◆ veikt darbu kvalitatīvi un prakses vietas noteiktajos termiņos, bet nepārsniedzot paredzēto mācību slodzi;
- ◆ ievērot prakses vadītāja norādījumus;
- ◆ ievērot darba aizsardzības un drošības prasības;
- ◆ saudzīgi apieties ar prakses vietas inventāru un uzņemties materiālu atbildību par prakses vietas izsniegtā inventāra bojājumiem, ja inventāra bojājumi radušies rīkojoties apzināti, to izmantojot darba uzdevumam neparedzētiem mērķiem, neievērojot prakses vietas iepriekš noteiktos inventāra izmantošanas noteikumus;
- ◆ neizpaust komerciālos noslēpumus (par kuriem prakses vieta rakstveidā ir norādījusi);
- ◆ noformēt prakses dokumentus (aizpilda prakses dienasgrāmatu, sagatavo prakses pārskatu) un līdz noteiktajam laikam iesniegt tos izglītības iestādē;
- ◆ par neierašanos prakses vietā un iemesliem nekavējoties paziņot prakses vietai (prakses vadītājam) un izglītības iestādei (prakses vadītājam);
- ◆ tiesības atteikties no prakses darbu veikšanas, ja darba apstākļi rada draudus Tavai personiskajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai, par to paziņojot prakses vietai un izglītības iestādei.

PRAKSES VIETAS (UZŅĒMUMA) BŪTISKĀKIE PIENĀKUMI UN TIESĪBAS IR:

- ◆ nodrošināt praktikantam prakses programmai, darba aizsardzības prasībām, ugunsdrošības un sanitāri higiēniskām normām atbilstošu prakses vietu;
- ◆ nodrošināt praktikantu ar prakses veikšanai nepieciešamajiem materiāliem, instrumentiem un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem;
- ◆ nodrošināt prakses vadītāju uzņēmumā;
- ◆ apstiprināt praktika prakses izpildi – informāciju par padarīto darbu (pārskatu) un sniegt praktika raksturojumu, u.c.

IZGLĪTĪBAS IESTĀDES BŪTISKĀKIE PIENĀKUMI UN TIESĪBAS IR:

- ◆ iepazīstināt Tevi ar mācību prakses mērķiem, uzdevumiem un vērtēšanas kritērijiem, kā arī ar Tavām tiesībām un pienākumiem mācību prakses laikā;
- ◆ iecelt prakses vadītāju – profesionālās izglītības iestādes darbinieku;
- ◆ novērtēt mācību praksi;
- ◆ nodrošināt Tevis apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem mācību prakses laikā u.tml.

Prakses beigās uzņēmums izsniedz apliecinājumu par praktisko apmācību un darbu uzņēmumā. Audzēkņiem ir iespēja jau mācību pirmsākumā iekļauties potenciālo speciālistu datu bāzē.

SIA Binders

PRAKSES DOKUMENTĀCIJA

Mācību prakses organizācijai izglītības iestāde nodrošina šādus dokumentus:

- ◆ prakses programma;
- ◆ prakses dienasgrāmata vai pārskats;
- ◆ līgums par mācību praksi starp Tevi, profesionālās izglītības iestādi un uzņēmumu (prakses vietu);
- ◆ līgums par Tavu apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem mācību prakses laikā, ja Tu esi obligāti apdrošināms.

Prakses programmā iekļauj informāciju par prakses nosaukumu, apjomu (stundas), mērķi, uzdevumiem, tēmām, apakštēmām un katrai tēmai paredzēto stundu skaitu.

Prakses dienasgrāmata vai pārskats ir paredzēts mācību prakses un kvalifikācijas prakses uzskaitēi. Prakses

dienasgrāmata ietver sekojošu informāciju:

- ◆ Tavu darba novērtējumu prakses laikā;
- ◆ Tavu attieksmi pret darbu, darbabiedriem, disciplīnu;
- ◆ Prakses novērtējumu prakses vietā (balles vai ieskaitīts/neieskaitīts);
- ◆ Veikto darbu uzskaiti, ietverot informāciju par katras dienas izpildītā darba raksturojumu un patērēto laiku;
- ◆ Praktikanta raksturojumu, ko aizpilda prakses vadītājs, ietverot informāciju par praktikanta profesionālo sagatavotību, kādiem jautājumiem būtu jāvelta lielāka uzmanība turpmākajās mācībās, piezīmēm par prakses programmu.

INDIVIDUĀLIE AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻI

Individuālie aizsardzības līdzekļi ir izstrādājumi, ierīces un iekārtas, kuras Tu izmanto, lai aizsargātu savu drošību un veselību pret bīstamu vai kaitīgu darba vides risku faktoru iedarbību darba vietā.

Uzņēmumam ir pienākums nodrošināt Tevi ar nepieciešamajiem aizsardzības līdzekļiem.

INDIVIDUĀLAJIEM AIZSARDZĪBAS LĪDZEKĻIEM:

- ◆ jānodrošina aizsardzība pret riska faktoriem, kuriem nodarbinātais tiek pakļauts;
- ◆ jāaizsargā acis, deguns, mute, āda u.c. cilvēka organisma daļas;
- ◆ jābūt maksimāli ērtiem;
- ◆ jātiek lietotiem atbilstoši pieejamām ražotāja instrukcijām un noteikumiem;
- ◆ jātiek lietotiem tikai tiem paredzētiem mērķiem;

- ◆ jābūt uzturētiem tīriem un pilnīgā kārtībā;
- ◆ jābūt sertificētiem attiecībā uz risku, no kura darbinieks vēlas aizsargāties („CE” marķējums);
- ◆ jābūt atbilstošā kvalitātē – tie nedrīkst zaudēt nevienu no galvenajiem raksturlielumiem;
- ◆ jābūt paredzētiem individuālai lietošanai (gadījumos, ja tos nepieciešams izmantot vairākiem cilvēkiem, tie iepriekš jāiztīra un jādezinficē);
- ◆ jābūt savstarpēji savietojamiem, ja vienlaikus tiek lietoti vairāki aizsardzības līdzekļi.

Gadījumos, ja Tev piešķirtie aizsardzības līdzekļi ir neērti un nepiemēroti, par to jāinformē darba devējs, lai viņš tos varētu samainīt pret Tev atbilstošākiem!

Pret izsniegtajiem aizsardzības līdzekļiem attiecies ar rūpību un izmanto tos veicot darbu, jo iespējams, ka tie Tevi pasargās no darba traumas vai arodslimības.

NODERĪGAS INFORMĀCIJAS AVOTI

Latvijas darba devēju konfederācijas atbalsts prakšu organizēšanai – noderīgā informācija, nepieciešamo dokumentu paraugi, kontaktinformācija, u.c.

<http://www.iddk.lv/pakalpojums/prakses/>

<http://www.iddk.lv/projekts/sam-8-5-1-palielinat-kvalificetu-profesionalas-izglitiba-iestazu-udzeknu-skaitu-pec-to-dalibas-darba-vide-balstitas-macibas-vai-macibu-prakse-uznemuma-istenosanas-noteikumi/>

Lielākais prakšu vakanču portāls

<http://www.prakse.lv>

Latvijas nacionālā izglītības iespēju datu bāzē

<http://www.niid.lv>

MATERIĀLA IZSTRĀDEI IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

Projekta "Kvalitatīvas prakses darba tirgum" izstrādātie materiāli, t.sk., izstrādātais pētījums par prakšu pieejamību un kvalitāti Latvijā (2015).

Projekta materiāli pieejami: <http://www.iddk.lv/projekts/kvalitativas-prakses-darba-tirgum/>

K.Rācenājs, M.Pužuls. ZIN!! ne mini. Topošā darbinieka rokasgrāmata. 2016. (izstrādāts Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības uzdevumā)

Materiāls ir izstrādāts Latvijas darba devēju konfederācijas īstenotā Erasmus+ stratēģiskās partnerības projekta „Kvalitatīvas prakses darba tirgum”, Nr.2014-1-LV01-KA202-000522, ietvaros, kura mērķis ir uzlabot kvalificēta darbaspēka pieejamību, stiprinot uzņēmumu iesaisti profesionālajā izglītībā un veicinot kvalitatīvu prakšu pieejamību.

Šī publikācija atspoguļo tikai tās autoru viedokli, un Eiropas Komisijas atbalsts šīs publikācijas tapšanai nav uzskatāms par tās satura apstiprinājumu, un Komisija nekādā veidā neuzņemas atbildību par šeit ietvertās informācijas tālāku izmantošanu

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

